ผลการพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้ชุดการสอนแนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

จิราวรรณ รอบคอบ*[1] ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์[2]
s66561806012@ssru.ac.th*

ส่งบทความ 26 กรกฎาคม 2569 แก้ไข 9 กันยายน 2569 ตอบรับ 10 กันยายน 2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนโดยใช้ชุดการสอนตามแนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนโดยใช้ชุดการสอนตามแนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ใช้วิธีการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ตัวอย่างคือนักเรียนของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่าง แบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดการสอนแนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนแนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ 3) แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 4) เกณฑ์การประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลด้วยการคำนวณโดยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า

1 .ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนโดยใช้แนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ, ชุดการสอน, การแต่งบทร้อยกรอง

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ
[1-2] คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

The Effects of an Instructional Package Based on the Process Writing Approach on the Poetry Composition Ability of Upper Secondary School Students

Jirawan Robkob*[1] Tasanee Satthaphong[2]
s66561806012@ssru.ac.th

Received: July 25, 2026 Revised: September 9, 2026 Accepted: September 10, 2026

Abstract

The objectives of this research were: (1) to compare the poetry composition ability of upper secondary school students before and after learning through an instructional package based on the process writing approach; and (2) to compare the poetry composition ability of upper secondary school students who learned through the instructional package based on the process writing approach with that of students who received conventional instruction. This study employed a quasi-experimental research design. The sample consisted of 22 upper secondary school students selected through cluster sampling. The research instruments included: (1) an instructional package based on the process writing approach, (2) lesson plans developed using the instructional package based on the process writing approach, (3) conventional lesson plans, and (4) a poetry composition ability assessment rubric. The researchers processed and analyzed the data using a software.

The research findings were as follows:

1. Upper secondary school students who learned through the instructional package based on the process writing approach demonstrated significantly higher poetry composition ability after the experiment than before the experiment at the .05 level of significance.

2. The students in the experimental group demonstrated significantly higher poetry composition ability than those in the control group who received conventional instruction at the .05 level of significance.

Keyword: Process-Based Approach, Instructional Package, Thai Poetry Composition.

* Corresponding Author

[1-2] Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University.

.บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างเอกลักษณ์ของคนในชาติให้มีความเป็นไทย และสะท้อนถึงภูมิปัญญาของคนในชาติด้านความงดงามของภาษา วัฒนธรรม และประเพณีที่เสนอผ่านความงดงามของภาษา เป็นสมบัติอันทรงคุณค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาของภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ซึ่งบรรจุอยู่ในตัวชี้วัด ท 4.1 ม.4/4 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

ในสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ตัวชี้วัดการแต่งบทร้อยกรองที่ปรากฏตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา เนื่องจากการแต่งบทร้อยกรองแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการแต่งบทร้อยกรอง ทั้งนี้การแต่งบทร้อยกรอง ต้องอาศัยหลากหลายทักษะบูรณาการเข้าด้วยกันเพื่อใช้ในการร้อยเรียงภาษาให้สื่อความหมายได้อย่างลึกซึ้งชัดเจน ผ่านรูปแบบภาษาที่สละสลวย จึงควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้คำนึงถึงคุณค่าของบทร้อยกรองและแต่งบทร้อยกรองให้ถูกต้องตามอักขรวิธี เพื่อให้การแต่งบทร้อยกรองด้วยภาษาที่งดงามของไทยดำรงอยู่คู่ชาติสืบไป

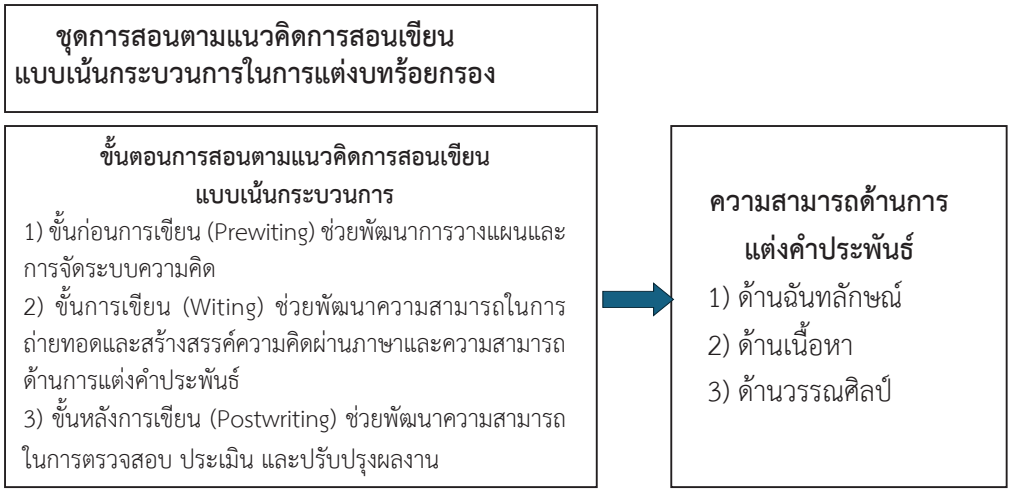
ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยดำเนินการสัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหามากที่สุด โดยมีสาเหตุมาจากนักเรียนขาดความความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอแนวคิดในบทประพันธ์ และในด้านฉันทลักษณ์ มีสาเหตุมาจากนักเรียนไม่สามารถจดจำฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรอง จึงส่งผลต่อความความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองสภาพปัญหาข้างต้นสอดคล้องกับรายงานการศึกษาของสอดคล้องกับ สุนทรี เฉลิมพงศธร (2559) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการแต่งบทร้อยกรองไว้ว่านักเรียนไม่สามารถแต่งบทร้อยกรองได้ เพราะไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริงของคำใช้คำศัพท์ยากโดยที่ไม่เข้าใจความหมาย และจำลักษณะบังคับของร้อยกรองไม่ได้ อีกทั้งสาเหตุมาจากนักเรียนนักเรียนขาดความสนใจในการแต่งบทร้อยกรอง กระบวนการสอนและเทคนิคการสอนของครูไม่ส่งเสริมการแต่งบทร้อยกรองเท่าที่ควร รวมทั้งนักเรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ การสร้างจินตนาการให้เกิดภาพ

รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2566 สาระที่ 4 หลักภาษาไทยของโรงเรียนอยู่ในระดับต่ำ ทั้งในระดับโรงเรียนและระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับอภิชาติ ชมภูทัศน์, ชูศักดิ์ ศุกรนันทน์ และวีณา วันเพ็ญ (2556) ได้ศึกษาการสร้างชุดการเรียนการสอนแต่งโคลงสี่สุภาพ ผลการอภิปรายพบว่า สำหรับการสอนแต่งบทร้อยกรองในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 4 พบว่า นักเรียนแต่งไม่ถูกฉันทลักษณ์ ขาดความไพเราะด้านเสียงเสนาะ เลือกใช้คำไม่สอดคล้องกับเรื่องที่เลือกแต่งใช้ภาษาพูดแต่งบทร้อยกรอง เป็นต้น

จากการศึกษาแนวคิดข้างต้นชุดการสอนช่วยในระบบการจัดการเรียนการสอนให้ง่าย และอำนวยความสะดวกต่อทั้งผู้เรียนและผู้สอน มีเนื้อหาที่กำหนดไว้เป็นไปตามหลักสูตรมีหลักเกณฑ์กำหนดไว้อย่างถูกต้อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนสนใจในเนื้อหาวิชา และเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพยังสามารถเร้าความสนใจกับผู้เรียน ไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ในขณะที่การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการจะช่วยพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียนเพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดการเลือกสรรเรียบเรียง และตรวจสอบข้อมูลอย่างเป็นระบบ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันร่วมกันกับผู้อื่น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเขียนของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้นและยังส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย (Chieko Onozawa , 2010; ศุจรรยา ชุ่มใจรัก, 2567; อภิรยา แก้วสาร, นิธิดา อดิภัทรนันท์ และวิไลพร ธนสุวรรณ, 2562)

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการพัฒนาชุดการสอน ตามแนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการในการแต่งบทร้อยกรอง เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนสามารถแต่งบทร้อยกรองได้ตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (ภาพ 1)

กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนโดยใช้แนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนโดยใช้แนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 67 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 103,612 คน ตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอน การเลือกโรงเรียน ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มแบบความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ได้โรงเรียนแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีการจัดห้องเรียนแบบจำแนกความสามารถของนักเรียน และผู้วิจัยเป็นข้าราชการครูที่โรงเรียนดังกล่าวจึงเข้าใจบริบทของโรงเรียน สุ่มห้องเรียน 1 ห้อง จากห้องเรียนทั้งหมด 2 ห้องเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก ได้ห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 22 คน ผู้วิจัยเลือกห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 เป็นห้องทดลอง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 เป็นห้องควบคุม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ควบคุมตัวแปรในเรื่องความแตกต่างของนักเรียนทั้งสองห้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) มีรูปแบบการวิจัยแบบสองกลุ่มวัดสองครั้ง (Two-Group Pretest–Posttest Design)

2. ขั้นตอนการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ 1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. ศึกษาแบบแผนการวิจัย 3.การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 5. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล 6. การวิเคราะห์ข้อมูล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนแนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

3.1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสาระที่ 4 หลักภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

3.1.2 กำหนดหัวข้อการแต่งบทร้อยกรอง ซึ่งประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนคาบเรียนในการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง	จำนวนคาบเรียน
1	เส้นทางของความฝัน	4
2	นักรัก นักเรียน	4
3	อาหารเมืองไทย	4
4	ซอฟพาวเวอร์เมืองไทย	4
รวม		**16**

3.1.3 ศึกษา เอกสาร ตำรา เกี่ยวกับแนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

3.1.4 ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีเนื้อหาครอบคลุมแนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน แผนละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นเวลา 16 คาบโดยสอน แต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 สัปดาห์ รวม 8 สัปดาห์ โดยกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนการสอนแนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ และกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนสอนแบบปกติ

3.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา การกำหนดเวลา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ การประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

3.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย มีผลงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย และมีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง ตรวจพิจารณาในด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์ และความสอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กำหนดเกณฑ์ค่าความสอดคล้องที่ได้นั้นจะต้องมีค่า 0.57 ขึ้นไป จึงถือว่ามี ความสอดคล้องกันในระดับสูง (ประคอง กรรณสูต, 2538) ผลการประเมินพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนตามแนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการของกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 0.84 และ แผนการจัดการเรียนรู้การแต่งบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพของกลุ่มควบคุมมีผลการคุณภาพเครื่องมือ เท่ากับ 0.93

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เกณฑ์การประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองก่อนและหลังการทดลอง (pre-test and post-test)

ผู้วิจัยสร้างเกณฑ์การประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง ก่อนและหลังการทดลอง (pre-test and post-test) ตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 การประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนำเกณฑ์ของ สถาบันภาษาไทย (2554) สำนักวิชาการมาตรฐานการศึกษา (2566) และรัตถภรณ์ คำกมล (2558) มาปรับใช้ในการตรวจให้คะแนน เป็นเกณฑ์การประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านฉันทลักษณ์ คือ แต่งบทร้อยกรองถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองประเภทนั้น ประกอบด้วย การใช้คำในคณะครบถ้วน มีสัมผัสนอกสัมผัสใน ใช้คำเอก คำโท คำเป็น คำตายและวรรณยุกต์ถูกต้องตามตำแหน่งบังคับของฉันทลักษณ์

2) ด้านเนื้อหา มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับชื่อเรื่อง อธิบายรายละเอียดได้ครอบคลุมหัวข้อเรื่องที่กำหนด ให้น่าสนใจ ความคิดสร้างสรรค์ สามารถสะท้อนปัญหาหรือสภาพที่เป็นจริง และสามารถสรุป ตีความปัญหาพร้อมทั้งเสนอแนะแนวทาง โดยใช้ความคิดของตนเอง ไม่ซ้ำกับความคิดของผู้อื่น มีแนวคิดที่แปลกใหม่ เป็นประโยชน์นำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างสมเหตุสมผล

3) ด้านวรรณศิลป์ เลือกใช้คำเหมาะแก่เนื้อหา บริบท และมีการใช้โวหารภาพพจน์ การใช้ถ้อยคำ คำศัพท์ สำนวนได้ถูกความหมาย เหมาะสมกับเนื้อหา น่าสนใจ ก่อให้เกิดจินตนาการสื่อความหมายได้ชัดเจนรวมไปถึงจากการใช้ ภาพพจน์ เช่น อุปมา หรือสัญลักษณ์ ในการพรรณนาให้เกิดความประทับใจ สามารถเร้าอารมณ์ให้ผู้อ่านมองเห็นภาพตามที่ผู้แต่งต้องการสื่อออกมาได้อย่างชัดเจน ตรงกับเนื้อหา และความหมายถูกต้อง

3.2.2 นำผลงานการบทร้อยกรอง มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และหาค่าความสอดคล้องในการตรวจให้เกณฑ์การประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง ระหว่างผู้วิจัยกับผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยวิจัยกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้วิจัยกับผู้ช่วยวิจัยโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ค่าความสอดคล้องที่ได้นั้นจะต้องมีค่า 0.57 ขึ้นไป จึงถือว่ามี ความสอดคล้องกันในระดับสูง (ประคอง กรรณสูต, 2538) โดยผลการหาค่าคุณภาพความเที่ยงตรง เท่ากับ 0.76

3.2.3 นำไปหาค่าความเที่ยงตรงในการตรวจให้คะแนนของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยโดยเว้นระยะในการตรวจ 1 สัปดาห์ แล้วนำมาตรวจใหม่ ซึ่งผู้วิจัยหาค่าความสอดคล้องของการตรวจให้คะแนนความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง ซึ่งค่าความสัมพันธ์ที่ได้นั้นจะต้องมีค่า 0.57 ขึ้นไปจึงถือว่ามีความสอดคล้องกันในระดับสูง (ประคอง กรรณสูต, 2538) โดยผลการหาค่าคุณภาพความเที่ยงตรง เท่ากับ 0.76

3.2.4 ผู้วิจัยนำเกณฑ์การประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ที่ผ่านการทดลองใช้และแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับตัวอย่างประชากรซึ่งเรียนอยู่ในแผนการเรียนวิทยาศาสตร์- คณิตศาสตร์ และแผนการเรียนคณิตศาสตร์ - ภาษาอังกฤษ

4. การดำเนินการวิจัย

4.1 ส่งหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้วิจัยดำเนินการจัดเรียนรู้ด้วยชุดการสอนโดยใช้แนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียน แล้วนำเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน

4.2 ดำเนินการทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการอ่านวิเคราะห์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง (pre-test) โดยใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง จำนวน 1 ข้อ ซึ่งใช้เวลาในการทำประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง 50 นาที

4.3 ปฐมนิเทศกลุ่มตัวอย่าง โดยแจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล ระยะเวลาที่ทดลองจัดการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นเวลา 2 คาบ

4.4 ดำเนินการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถการแต่งบทร้อยกรอง สาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนโดยใช้แนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ โดยเริ่มทดลองในเดือน พฤศจิกายน 2567 และสิ้นสุดในเดือนมกราคม 2568 รวมการจัดการเรียนรู้รวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 16 คาบ

4.5 ดำเนินการทดสอบวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง (post-test) โดยใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง จำนวน 1 ข้อ ซึ่งใช้เวลาในการทำประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง 50 นาที

4.6 นำคะแนนที่ได้จากโดยใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองแบบรูบริก (Rubric) จำนวน 1 ข้อ 15 คะแนน ซึ่งใช้เวลาในการทำประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง 50 นาที สาระการเรียนรู้ภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลองมาวิเคราะห์สรุปผล และอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การใช้สถิติที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลด้วยการคำนวณโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 คำนวณคะแนนค่าเฉลี่ยเลขคณิต (*M)* ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) ของคะแนนที่ได้จากโดยใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง ก่อนการทดลอง (pre-test) และหลังการทดลอง (post-test) ของกลุ่มทดลองแล้วนำมาเปรียบเทียบโดยการทดสอบคำที่ (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (paired sample t-test)

5.2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยเลขคณิต (*M)* ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.)* ของคะแนนที่ได้จากโดยใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (independent sample t-test)

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนโดยใช้แนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบการแจกแจงปกติของข้อมูล (Tests of Normality) ของกลุ่มตัวอย่าง (n= 22)

กลุ่มทดลอง	Kolmogorov-Smirnov	Sig.	Shapiro-Wilk	Sig.
ก่อนการทดลอง	.293	.293	.293	.293
หลังการทดลอง	.248	.248	.248	.248

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบการแจกแจงปกติของข้อมูล (Tests of Normality) พบว่าคะแนนก่อนการทดลอง มีค่า Sig. จากสถิติ Shapiro-Wilk เท่ากับ .293 และคะแนนหลังการทดลอง มีค่า Sig. จากสถิติ Shapiro-Wilk เท่ากับ .248

ตารางที่ 3 คะแนนค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าการทดสอบที (t-test) ของคะแนนความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (n= 22)

กลุ่มทดลอง	คะแนนเต็ม	*M*	S.D.	t	p
ก่อนการทดลอง	15	3.45	1.89	31.371	.001
หลังการทดลอง	15	12.73	2.41		

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองก่อนการทดลอง *M* = 3.45 และ *S.D* . = 1.89 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง *M* = 12.73 และ *SD* = 2.41 และการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติค่าที พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองสูงกว่าก่อนการทดลอง

2. ผลการศึกษาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้แนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบการแจกแจงปกติของข้อมูล (Tests of Normality) ของกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างกลุ่มการทดลอง และกลุ่มควบคุม (n= 22)

คะแนน หลังการทดลอง (post-test)	Kolmogor-ov-Smirnov	Sig.	Shapiro-Wilk	Sig.
กลุ่มการทดลอง	.293	.293	.293	.293
กลุ่มควบคุม	.248	.248	.248	.248

จากตารางที่ 4 การทดสอบการแจกแจงปกติของข้อมูล (Tests of Normality) ของกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างกลุ่มการทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ Kolmogorov-Smirnov และ Shapiro-Wilk พบว่า กลุ่มควบคุมมีค่า Sig. จาก Shapiro-Wilk เท่ากับ .293 กลุ่มทดลอง มีค่า Sig. จาก Shapiro-Wilk เท่ากับ .248 ข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5 คะแนนค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าการทดสอบที (t-test) ของคะแนนความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

คะแนน หลังการทดลอง (post-test)	คะแนนเต็ม	*M*	S.D.	t	p
กลุ่มทดลอง	15	12.18	2.44	0.934	0.372
กลุ่มควบคุม	15	11.18	1.53		

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง *M*=12.18 และ *S.D.*=2.44 และกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง *M*=11.18 และ *S.D.*=1.53 และการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติค่าที พบว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

อภิปรายผลการวิจัย

1. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองก่อนการทดลองเท่ากับ 3.45 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 12.73 และ การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติค่าที พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริฉัตร พินิจวิญญูภาพ และกชกร ธิปัตตี (2563) ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษด้วยการเขียนแบบเน้นกระบวนการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษด้วยการเขียนแบบเน้นกระบวนการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการสอนด้วยวิธีการเขียนแบบเน้นกระบวนการ เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.7371 แสดงว่านักเรียนมีทักษะในการเขียนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น 73.71 หรือ คิดเป็นร้อยละ 73.71 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือ .50 ขึ้นไป ผลการวิจัยข้างต้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพยฉัตร พละพล และคณะ (2562) ที่พบว่าชุดการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.57/87.83 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 13.40

คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.00 และจากการเปรียบเทียบด้วยการทดสอบทีพบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนภาษาไทย มีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนภาษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50

เนื่องจากแนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเป็นการสอนแบบActive lerning ซึ่งแนวการสอนนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดกระบวนการเขียนตาม แรงจูงใจของนักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันร่วมกันกับผู้อื่น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเขียนของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคมของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรยา แก้วสาร, นิธิดา อดิภัทรนันท์ และวิไลพร ธนสุวรรณ (2562) ที่ได้ศึกษาการใช้แนวการสอนเขียนแบบกระบวนการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและทักษะกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แนวการสอนเขียนแบบกระบวนการมีความ สามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระดับดี 2) ทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนหลังการสอนเขียนแบบกระบวนการสูงขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญที่ระดับ 0.05

งานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าแนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ รวมถึงการเรียนรู้ที่จะวิเคราะห์และประเมินงานเขียน เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

การวิจัยครั้งนี้พบว่านักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้ มีการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนบทร้อยกรองฉบับร่างระหว่างกัน เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่หลากหลายและสร้างสรรค์ ครูผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลย้อนกลับเฉพาะบุคคล และกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งคำถามกับงานเขียนของตนเองอยู่เสมอ ผู้เรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและยอมรับการแก้ไขปรับปรุงซึ่งส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้การแต่งบทร้อยกรองให้สูงขึ้น

2. กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองเท่ากับ 12.18 และกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 11.18 และการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติค่าที พบว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ตรงตามสมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะชุดการสอนเป็นสื่อการสอนที่ช่วยในระบบการจัดการเรียนการสอนให้ง่าย และอำนวยความสะดวกต่อทั้งผู้เรียนและผู้สอน มีเนื้อหาที่กำหนดไว้ในชุดการสอนเป็นไปตามหลักสูตรมีหลักเกณฑ์กำหนดไว้อย่างถูกต้อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนสนใจในเนื้อหาวิชา และเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2553, อ้างถึงใน จรรยา ชุ่มใจรัก, 2567) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีหลักการ 5 ประการได้แก่ การใช้สถานการณ์จริงที่สัมพันธ์กับความรู้ ประสบการณ์การณ์และความสนใจของผู้เรียน การสร้างความตระหนักในความสำคัญของกระบวนการเขียนและการใช้กลวิธีกระตุ้นความความคิดที่หลากหลาย การศึกษาค้นคว้าและใช้แหล่งข้อมูลที่ครอบคลุมและหลากหลาย

สอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยาภรณ์ จันทร์ป้อม (2565) ที่ได้ศึกษา การพัฒนากิจกรรมการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการผ่านประเด็นสังคม เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเชิงวิชาการ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเชิงวิชาการของนักเรียนหลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้นักเรียนสามารถเขียน

ความเรียงในขั้นที่ 4 ขั้นตอบกลับและสะท้อนงานเขียน และเผยแพร่บนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้ในขั้นที่ 5 ขั้นนำเสนอและเผยแพร่

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนตามแนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ มีความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองสูงขึ้น ด้วยการเรียนรู้มุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างงานเขียนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนและจัดระบบความคิด การถ่ายทอดความคิดเป็นงานเขียน และการทบทวนปรับปรุงผลงาน โดยใช้การสะท้อนผลและข้อมูลย้อนกลับ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถกำกับกระบวนการเขียนและพัฒนาคุณภาพงานเขียนของตนได้อย่างเป็นระบบ แนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มองการเขียนเป็นกระบวนการทางปัญญาที่ผู้เขียนต้องวางแผน สร้างสรรค์ ทบทวน และปรับแก้งานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เสริมสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิดควบคู่กับการใช้ภาษา สามารถส่งเสริมความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองได้อย่างมีประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

1.ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1.1 ชุดการสอนโดยใช้แนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่พัฒนาขึ้นได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีความรู้พื้นฐานด้านฉันทลักษณ์และระดับจินตนาการที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้ที่สนใจนำชุดการสอนนี้ไปใช้ ควรเลือกประเด็นหรือหัวข้อในการประพันธ์ให้เหมาะสมกับประสบการณ์และสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ

1.2 ชุดการสอนโดยใช้แนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการสามารถนำไปใช้กับนักเรียนที่ต้องการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ ฉันทลักษณ์ และวรรณศิลป์ได้ ทั้งนี้ควรนำไปใช้ร่วมกับวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างแรงบันดาลใจ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาผลที่มีต่อตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น เจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทย ความสามารถในการวิจารณ์วรรณกรรม เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนในด้านอื่นให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

2.2 ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองในงานวิจัยนี้มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านฉันทลักษณ์ ด้านเนื้อหา และด้านวรรณศิลป์ ซึ่งยังไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้ อย่างชัดเจน หากมีการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้ จะช่วยนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมการสอนเขียนที่สร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กัญญาณัฐ สุริยะ, วทัญญู ขลิบเงิน และพิชญา สกุลวิทย์. (2564). การพัฒนาชุดการสอน เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม. *วารสารพัฒนาทักษะทางวิชาการอย่างยั่งยืน*, *3*(2), 14–25. https://so01.tci-thaijo.org/index.php/JASD/article/view/247624

ขวัญชนก อยู่ศรี, สุวรรณา จุ้ยทอง, และสุภัชฌาน์ ศรีเอี่ยม. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนที่เน้นกระบวนการร่วมกับเทคนิค CIRC ที่มีต่อความสามารถในการเขียนสื่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, *11*(2), 95–109. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hssj/article/view/260856

จรรยา ชุ่มใจรัก. (2567). *ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับเทคนิค SCAMPER ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. https://ir.swu.ac.th/entities/publication/e0251d8d-ec31-4d05-95c7-531c52a2210d/full?utm_source

ชิงชัย เตียเจริญ. (2564). *ผลการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทที่มีต่อความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์ และธรรศนันต์ อุนนะนันทน์. (2568). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับกลวิธีการอ่านเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, *53*(4), 1–17. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDUCU/article/view/271649

ทวิช อัศวตระกูลวงศ์. (2561). *ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT ที่มีต่อความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บุญเหลือ ใจมโน. (2555). *การแต่งคำประพันธ์ = Poetry writing*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วราภรณ์ ศรีกะรัตน์. (2563). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองตามรูปแบบการสอนแบบซินเนคติคส์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *โครงการรักษภาษาไทยเพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554*. https://academic.obec.go.th/web/doc/d/300

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2566). *เกณฑ์การแข่งขันกวีเยาวชนคนรุ่นใหม่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 71/2566*. https://art71.vichakan.net

อภิรยา แก้วสาร, นิธิดา อดิภัทรนันท์ และวิไลพร ธนสุวรรณ. (2562). การใช้แนวการสอนเขียนแบบกระบวนการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและทักษะกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, *13*(1), 180-189. https://jrtl.rsu.ac.th/volume/18/number/1/article/365

Onozawa, C. (2010). A study of the process writing approach. 共愛学園前橋国際大学論集 10, 153-163